

Fra: SRTrondheim <SRTrondheim@protonmail.com>
Sendt: 5. februar 2024 14:56
Til: Postmottak KLD
Emne: Tilbakemelding NTNU-besøk 29. jan

Til Klima- og miljødepartementet,

Vi skriver fra Scientist Rebellion Trondheim, en lokal gruppe av det verdensomspennende nettverket Scientist Rebellion, bestående av akademikere, fra studenter til forskere, som arbeider for mer handling i møte med natur- og klimakrisen.

Vi deltok under besøket fra statssekretær Ragnhild Syrstad til NTNU og Gjærevollsentret 29. januar. Som avtalt under møtet, kommer her en oppsummering av våre standpunkter angående arbeidet med den kommende Stortingsmeldingen om natur og Kunming-Montreal-avtalen. De ni spørsmålene vi fikk av dere til forberedelse står under i kursiv, med våre svar nedenfor.

- 1. Når vi i 2050 har nådd natur- og klimamål, hva er de tre viktigste grepene som ble gjort i dag for å komme dit?*
 - 1. Stans oljeletinga og legg en plan for dekarbonisering. Husk at produksjonen av olje er Norges største utslippspost av klimagasser.**
 - Parallelt med dette må vi også ta grep for å minke etterspørselen etter kraft. Selv om vi må over til fornybare energikilder, finnes det ingen inngrepsfrie energikilder. Vi kan ikke fortsette å bygge ned natur i samme hastighet som nå, så enøk-tiltak og -kunnskap er nødvendig gjennom hele samfunnet. F.eks. subsidier for etterisolering, unngå for lave strømpriser, slutte med subsidier til de mest energikrevende industriene, inkl. luftfart).
 - Gjør det enklere å velge en bærekraftig livsstil, ved å senke skatter på plantebasert mat (eller økt skatt på dyrebasert). Lovfeste krav om kvalitet og imot planlagt overforbruk i f.eks. klesindustri, elektronikk, møbler.
- 2. Hvilke viktige rammer og hensyn må de to meldingene ha med seg fra ditt ståsted?*
 - Det er både natur og klima som er i krise - det ene kan ikke gå på bekostning av det andre. Arbeid med avkarbonisering kan ikke gå ut over naturen (se over).
 - Norge trenger **oversikt over naturen på nasjonalt nivå** (se under).
- 3. Arealbruksendringer er en stor utfordring både for natur og klima. Hva bør meldingene legge frem for å sikre at arealbruken fremover bidrar til at vi når natur- og klimamålene?*
 - Arealnøytralitet må stå i fokus.** Forby arealbruksendringer i vernede og viktige økosystemer (myr/våtmark, gammelskog, ...)
 - Den mest effektive måten å redusere konflikt rundt arealbruk er simpelthen å **verne så mye natur som mulig fra nedbygging**. Dette ses i vernetiltak som [30 by 30](#), og inkluderer å verne store sammenhengende villmarksområder som nasjonalparker, samt å sikre koblinger mellom dem som viltkorridorer og over-/underganger. Eksisterende arealbruk må også tilpasses til å bli mer naturvennlig (f. eks. planting av hjemlige arter).
 - Skille mellom inngrep som er nødvendige og ikke, **ha klare og strengere regler enn i dag for hva som er "nødvendig"** (ikke la samfunnsøkonomiske hensyn trumfe natur). Gjøre det vanskeligere å få tillatelse for utbygging som hyttefelt, 4-felts motorveier og torvuttak.

4. *Internasjonalt samarbeid er nødvendig og viktig for å løse klima- og naturkrise. Hvordan kan internasjonalt samarbeid styrkes på klima- og naturområdet i årene fremover?*
1. Norge kan lære mye fra EU. "Klimagassutslippene i EUs medlemsland var [32,5 prosent lavere i 2022 enn i 1990](#), mens [Norge klarte kun 4,6 prosent](#)." (<https://gemini.no/2024/01/det-er-mulig-a-na-klimamalene-med-eus-gronne-giv/>)
 2. Omfordeling av rikdom. Landene som bidrar minst til klimakrisen er også de som kjenner på de verste konsekvensene. Norge må bidra til [Global Climate Finance](#) som avtalt på siste COP28-møte.
 3. Norge taler med to tunger når vi fremstiller oss som grønne og internasjonalt ledende på arbeidet med klima- og naturkrise, men integriteten vår svekkes når vi åpner for gruvedrift på havbunnen og fjord-deponi samtidig som vi signerer en ambisiøs havavtale; når vi sier at andre land skal ta klima på alvor men fortsette å lete etter ny olje selv.
5. *Naturavtalen er et rammeverk for alle. Hvordan kan vi sikre at alle samfunnsaktører og hele myndighetsapparatet i denne regionen tar sin del av ansvaret for å gjennomføre naturavtalen og stanse tapet av natur innen 2030?*
1. Vi kan ikke forvente at hver kommune har ressursene til å ta grundige, gjennomtenkte avgjørelser om biologiske konsekvenser av naturtap. Vi trenger et **sterkere nasjonalt rammeverk** som kommunene drar nytte av. Kommunene trenger også økonomiske ressurser for å kunne iverksette elementene i en bærekraftig omstilling.
6. *Hva trenger kommuner, næringsliv og andre av kunnskap og virkemidler for å ivareta naturen bedre i denne regionen?*
1. **Utdann politikere:** Alle politikere trenger kunnskap om natur- og klimakrisene, opplæring bør være obligatorisk når man velges inn. Vi opplever at mange politikere ikke har kunnskap
 2. **Utdann befolkningen:** Obligatoriske seminarer om klima- og naturkrise på alle arbeidsplasser, som viser de store sammenhengene og hva som faktisk står på spill. **Klimaskeptisisme er tydelig et stort problem i Norge**, da 33% av befolkningen uttrykker skeptisisme mot menneskeskapte klimaendringer, [klart høyest i Europa](#).
7. *Hvilke andre grep enn vern kan vi ta for å sikre langsiktig beskyttelse og bevaring av viktige naturområder (jfr mål 3 i naturavtalen)?*
1. Vern må ivaretas og beskyttes: Nasjonale myndigheter må ha ansvar for oppfølging av regler og internasjonale avtaler. Rettsvern for naturen må styrkes, overgrep mot naturen må straffes.
8. *Med utgangspunkt i 2050-utvalgets hovedanbefalinger, hva bør klimameldingen prioritere å følge opp, sett fra ditt ståsted?*
1. **Forskningen sier stans oljeletinga og legg en plan for dekarbonisering.** Her er vi på etterskudd - i Nederland kommer nå en plan, men dette skjer først etter at folket i sommer blokkerte en motorvei hver dag i over 20 dager og krevde det. På det meste var over 20 000 personer med. Vi håper at norske politikere er smartere og at slike steg ikke må tas i Norge også.
9. *Hvordan legge til rette for en rettfærdig omstilling til lavutslippssamfunnet, og hvordan bør en klimapolitikk som når klimamålene innrettes slik at den har legitimitet og aksept i samfunnet?"*

- a. **Bekjemp klimaskeptisisme:** Fortell folket hva som er på spill - hvorfor vi må stille om.
- b. En rettferdig omstilling for de som trenger ny jobb, for eksempel oljearbeidere, må sikres og kommuniseres. Dette bidrar til økt aksept og legitimitet for omstillingen.
- c. **Subsidiering av ønsket oppførsel:**
 - 1. Avvikle subsidier for oljeleting
 - 2. Bygg om dagens strømstøtte fordi den subsidierer merforbruk og de som ikke trenger støtte (hele 90% av prisen som overstiger 73 øre blir tilbakebetalt)
 - 3. Subsidier kombineres med fungerende alternativer (f.eks. alternativer til at alle på bygda trenger hver sin fossilbil) slik at det er både mulig og enkelt for folk å endre klima- og naturfiendtlige vaner.
- d. Fremme dugnads-ånden (som med 'nasjonal dugnad' under korona), og storstilt omfordelingspolitikk: **de som har mye må bidra mest** (også rettferdig fordi det er de rikeste som forurensrer mest), slik at alle får nok.
- e. **Opprette et tverrfaglig ekspertutvalg for å undersøke konsekvensene av å fase ut olje og gass, og hva vi som samfunn må gjøre for at ting skal gå rundt for alle.** Alle kortene må på bordet, for vi kan ikke ha en klimapolitikk som er preget av en frykt for at negative konsekvenser av utfasing av olje og gass.

Håper dette kan være til nytte.

Scientist Rebellion Norway_

instagram_ [@scirebelnorway](#)

facebook_ [Scientist Rebellion Norway](#)

email_ srtrondheim@protonmail.com | scientistrebillionnorway@protonmail.com

Sent with [Proton Mail](#) secure email.